

Živeti svoje poslanstvo in ne zgolj opravljati poklica

Specialistični študij logopedagogike

■ **Sebastjan Kristovič**, prof. dr., predstojnik specialističnega študijskega programa Logopedagogika, Alma Mater Europaea – ECM.

Na okrogli mizi ob 100. številki revije Vzgoja smo odmevali tudi na pobudo vlade o šolski prenovi. Nizali smo vrsto vprašanj, na katera bi bilo treba odgovoriti. V Sloveniji se že leta srečujemo z necelostnim in necelovitim pristopom v vzgoji in izobraževanju, ki se s sprejemanjem številnih novih formalističnih ukrepov v zadnjih treh desetletjih še dodatno pogloblja. Ti ukrepi ponavadi predstavljajo velike obljube, praksa pa praviloma pokaže, da gre za parcialne, trenutne rešitve, ki nimajo trajne in učinkovite veljave.

Izguba strokovne avtonomije, integritete in pedagoškega dostojanstva

Neslišanost in leta opozarjanja pedagoških delavcev so v veliki meri poklicanost spremenili v zgolj 'opravljanje dela'. Pri 'opravljanju dela' pa ni pomembno, kdo si kot oseba, kako deluješ, razmišljaš, vidiš, usmerjaš in vzgajaš. Vrtec in šola nikoli ne bi smela zgolj opravljati dela, ampak bi morala vrata v hram učenosti in vzgoje odpirati. Osebe, ki z osebnim delovanjem osmišljajo življenje in znanje.

Prenovitveni ukrepi niso zasnovani v kontekstu holističnega pristopa in strokovne življenjskosti konkretnega vsakodnevnega dela z otroki in mladostniki. Ukrepi so med drugim prinesli ogromno odvečne birokratizacije, kar pedagoškega delavca sili v držo formalističnega izpolnjevalca številnih uredb, navodil in predpisov. Na to so že mnogokrat opozorili ravnatelji, tudi v 100. številki Vzgoje. Izgubljajo pa se odnos, srčnost in oseba. Posledično so vzgojitelji in učitelji v veliki meri izgubili strokovno avtonomijo, integriteto in pedagoško dostojanstvo. Logična posledica tovrstne 'strokovne' politike je, da je pedagoški poklic postal neprivlačen in ne-

zaželen. Zato ne čudi dejstvo, da nam v tem trenutku v Sloveniji primanjkuje več kot 5000 pedagoških delavcev. Povsem nerazumljivo je, da stroka in politika tega upada nista zaznali že pred leti – tako alarmantno stanje se namreč ne zgodi čez noč. Kriza v vzgoji in izobraževanju se vsako leto pogloblja, in ker ni videti, da bi odgovorni za spremembe v šolskih politikah načrtovali celostne, celovite in trajne spremembe, smo na podlagi poglobljenih raziskav in študij zasnovali pristop, ki v celoti upošteva Unescove smernice in smernice evropskih komisij, s poudarkom na holističnem pristopu. Ta inovativni pristop smo poimenovali logopedagogika. Nov pristop učitelj lahko uporablja v praksi. Še več, pri NAKVIS (Nacionalna agencija RS za kakovost v visokem šolstvu) smo akreditirali dvoletni specialistični študijski program Logopedagogika, ki je namenjen predvsem vzgojiteljem in učiteljem ter ostalim strokovnim delavcem v vzgoji in izobraževanju, da izpopolnijo svoje pedagoško znanje.

Kaj je logopedagogika?

Logopedagogika je inovativni holistični vzgojno-izobraževalni pristop, ki je zasnovan na antropološki zasnovi Franklove logoterapije/eksistencialne analize in na temeljnih usmeritvah izobraževanja, ki jih podajata Unesco ter Evropska komisija. Gre za zavedanje in upoštevanje, da otrok ni samo kognitivno/racionalno bitje, ampak je nedeljiva celota telesne, duševne in noetične razsežnosti. Gre za prvi, edinstveni in inovativni tovrstni študijski program, ne samo na nacionalni, ampak tudi na mednarodni ravni. Inovativnost in dodana vrednost je tudi v tem, da v celoti

Foto: Rebeka Hozjan

upošteva ter implementira smernice Unesca in Evropske komisije, ki glavni poudarek dajejo holističnemu pristopu. Logopedagogika zajema vzgojo, razvoj osebnosti, izobraževanje in duševno zdravje.

Interdisciplinarni študijski program Logopedagogika med drugim predstavlja odgovor na problematiko in krizo slovenskega vzgojno-izobraževalnega sistema, ki je v sistemski vzpostavitvi celostnega oz. holističnega vzgojno-izobraževalnega pristopa.

Če otrokom ne znamo približati pomena in lepote novega znanja, je učenje v veliki meri nesmiselno. Življenje je smiselno, vredno in lepo. Zato je otroku med odraščanjem treba pomagati ter ga podpirati, da pride sam do tega uvida in spoznanja. Vse raziskave v zadnjih dveh desetletjih kažejo na skokovito povečanje težav na področju duševnega zdravja, ki smo ga v slovenskem prostoru pri otrocih in mladostnikih popolnoma zanemarili. Mnogi mladostniki življenje doživljajo kot nesmiselno, bežijo v digitalni ali v kemični svet omame, so apatični, z dolgočasni, nezainteresirani, notranje prazni in še in še bi lahko naštevali. Zaradi vsega naštetega je velik del študija namenjen tudi področju preventive in kurative duševnega zdravja (prepoznavanje travm, zlorab ...), ustreznega ukrepanja ipd. Med študijem kandidati usvojijo vse potrebne učne izide in kompetence, da bodo kot pedagoški de-

lavci in strokovnjaki s tega področja lahko samostojno in opolnomočeno opravljali svoj poklic ter na ta način delovali po načelu holističnega pristopa.

Komu je študij logopedagogike namenjen?

Študij logopedagogike je namenjen predvsem pedagoškim delavcem in drugim strokovnim delavcem v vzgoji in izobraževanju, prav tako pa tudi vsem tistim, ki jih zanimajo področja vzgoje, izobraževanja, duševnega zdravja in pedagogike v širšem smislu. Cilj študijskega programa Logopedagogika je nadgraditi, poglobiti in posodobiti strokovno znanje v skladu z mednarodnimi in nacionalnimi smernicami ter primeri dobre prakse na področju vzgoje in izobraževanja. V okviru dvoletnega študijskega programa izpopolnjevanja bodo študenti razvijali in usvojili znanja iz holističnega in logopedagoškega pristopa v vzgoji in izobraževanju, eksistencialne analize in logoterapije, bivanjske problematike, etike, eksistencialne pedagogike, dimenzionalne ontologije, razvoja osebnosti, družinske psihologije in preventive duševnega zdravja.

Program s 60 ECTS omogoča evalvirano izobraževanje za vrsto poklicev, ki so vključeni v vzgojo in izobraževanje predšolskih in šolskih otrok. Za vzpostavitev, izvajanje in tudi razvijanje holističnega

vzgojno-izobraževalnega procesa je treba pozornost nameniti osebnostnemu razvoju in edukaciji pedagoških delavcev, kar pa je glavno poslanstvo izpopolnjevalnega študijskega programa Logopedagogika. Specialistični študij logopedagogike je rezultat triletnega projekta Holistični vzgojno-izobraževalni proces in krepitev duševnega zdravja, ki ga je med drugim podprla Javna agencija za znanstveno-raziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije (ARIS) in Alma Mater Europaea – ECM, kjer se študij tudi izvaja.

Kakšno osebo želimo ob koncu vzgojno-izobraževalnega procesa?

Naj zaključim z mislijo, ki sem jo zapisal ob zaključku projekta. Ob snovanju študijskega programa izpopolnjevanja smo zasledovali odgovore na tri temeljna vprašanja: Kakšno osebo želimo na koncu vzgojno-izobraževalnega procesa? Kam želimo, da otrok 'pride' ob zaključku šolanja, kaj je pravzaprav cilj? Odgovora na prvi dve vprašanji pa vsebujeta odgovor na tretje vprašanje: Kakšno družbo in prihodnost si želimo?

Ne gre namreč samo za to, kaj in koliko bomo vedeli, in tudi ne samo za to, kaj in koliko bomo delali ali kaj in koliko bomo imeli, ampak predvsem za to, na kakšen način bomo bivali in sobivali.